

Fraude

met Nederlandse
ondernemingsvormen

Fraude

met Nederlandse
ondernemingsvormen

Willy Debets

ISBN 9789465127965

© 2025 Januari - Willy Debets (WD Training en Advies)

Auteur : Willy Debets

Cover : Willy Debets

Druk : Brave New Books

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

1. FRAUDE EN NEDERLANDSE ONDERNEMINGSVORMEN	5
1.1 Personen.....	6
1.2 Organisatie.....	7
1.3 Onderneming	7
1.4 Rechtsvormen.....	8
1.5 Inschrijving	8
1.6 Weigering inschrijving.....	8
1.7 Fraude indicatoren	9
2. EENMANSZAAK	12
2.1 Oprichting en inschrijving.....	12
2.2 Voeren administratie	12
2.3 Artikel 140 Wetboek van Strafrecht	12
2.4 Opheffing	13
3. MAATSCHAP	15
3.1 Oprichting.....	15
3.2 Inschrijving	15
3.3 Artikel 51 en 140 Wetboek van Strafrecht	15
3.4 Faillissement en ontbinding	19
4. VENNOOTSCHAP ONDER FIRMA	20
4.1 Oprichting en inschrijving.....	20
4.2 Deponeringsplicht	25
4.3 Ontbinding.....	25
4.4 Artikel 51 en 140 Wetboek van Strafrecht	25
5. COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP	30
5.1 Oprichting.....	30
5.2 Inschrijving	30
5.3 Aansprakelijkheid.....	30
5.4 Deponeringsplicht	36
5.5 Ontbinding.....	36
5.6 Artikel 51 en 140 Wetboek van Strafrecht	36
6. NAAMLOZE VENNOOTSCHAP	41
6.1 Kapitaal	41
6.2 Oprichting.....	41
6.3 Onderzoek politie	43
6.4 Inschrijving	43
6.5 Vermelding naam NV.....	44
6.6 Aandelenregister	44
6.7 (Groot)aandeelhouders.....	44

6.8	Publicatie	44
6.9	Misleiding/bedrog.....	45
6.10	Faillissement.....	45
6.11	Ontbinding	45
6.12	Ontbinding door K.v.K.....	46
7.	BESLOTEN VENNOOTSCHAP.....	47
7.1	Oprichting.....	47
7.2	Doorlopend toezicht.....	49
7.3	Onderzoek politie.....	51
7.4	Kapitaal.....	51
7.5	Aandelenregister.....	52
7.6	(Groot)aandeelhouders.....	52
7.7	Wet eenpersoons vennootschappen	52
7.8	Inschrijving	53
7.9	Hoofdelijke aansprakelijkheid	53
7.10	Bestuur en antimisbruikwetten	55
7.11	Faillissement.....	57
7.12	Bestuur.....	57
7.13	Voeren naam BV	57
7.14	Boekhoudplicht	57
7.15	Deponeringsplicht	58
7.16	Ontbinding	75
7.17	Ontbinding door K.v.K.....	78
7.18	Waarde gegevens Handelsregister	80
7.19	UBO-register 2021	81
8.	STICHTING.....	82
8.1	Oprichting.....	82
8.2	Registratie.....	83
8.3	Bestuur.....	84
8.4	Jaarrekening	85
8.5	Wijziging statuten.....	85
8.6	Contrôle O.M en enquête procedure.	86
8.7	Ontslag bestuurder	86
8.8	Faillissement.....	91
8.9	Persoonlijk aansprakelijk	91
8.10	Ontbinding	96
8.11	Ontbinding door K.v.K.....	97
8.12	Ontbinding door politie.....	98
8.13	Verbodenverklaring en ontbinding door Rechtbank	98
8.14	Onderzoek politie	102
8.15	Statuten/huishoudelijk reglement	102

8.16	Bestuur.....	102
8.17	Notulen.....	103
8.18	Administratie	103
8.19	Controlecommissie	104
8.20	Functiescheiding	104
8.21	Strafbare feiten	104
9.	VERENIGING	112
9.1	Vereniging zonder rechtsbevoegdheid	112
9.2	Registratie	113
9.3	Bestuur.....	113
9.4	Boekhouding/jaarstukken	115
9.5	Wijziging statuten.....	115
9.6	Controle bestuur	115
9.7	Ontbinding.....	116
9.8	Ontbinding K.v.K.	117
9.9	Verboden verklaring en ontbinding door Rechtbank	117
9.10	Onderzoek politie	121
10.	COÖPERATIEVE VERENIGING.....	122
10.1	Oprichting.....	122
10.2	Bestuur.....	122
10.3	Beperking aansprakelijkheid	124
10.4	Voeren naam	124
10.5	Inschrijving	124
10.6	Jaarrekening	124
10.7	Publicatie	125
10.8	Ontbinding.....	125
	OVER DE AUTEUR.....	127

1. Fraude en Nederlandse ondernemingsvormen

Ondernemen is een bezigheid die je in verschillende juridische vormen kunt verrichten: als individu, als groep individuen of als (met behulp van) een rechtspersoon. De keuze die iemand maakt die wil gaan ondernemen kan door verschillende overwegingen worden gemaakt. De eerste keus is die, of men aan het economische verkeer wil gaan deelnemen als natuurlijk persoon of met behulp van een rechtspersoon. Het vigerende recht omschrijft **personen** als rechtssubjecten, namelijk dragers van rechten en plichten die deelnemen aan het rechtsverkeer. Met behulp van diverse ondernemingsvormen kan men fraude plegen.

Definitie fraude

Fraude is een term die niet voorkomt in het wetboek van Strafrecht. In de regel wordt er mee bedoeld 'ingewikkelde vermogenscriminaliteit'. Het is een containerbegrip voor onder andere diefstal, verduistering (in dienstbetrekking), oplichting, valsheid in geschrifte, witwassen, vernieling (computergegevens). Bij fraude heb je altijd een dader en een slachtoffer. Het voordeel voor de dader is meestal even groot als het nadeel van het slachtoffer. Fraude kan alleen gepleegd worden als een (rechts)persoon daartoe de intentie heeft, de middelen en de gelegenheid. De wijze van uitvoering (modus operandi) verschilt van geval tot geval en varieert van eenvoudig tot uiterst ingenieus. Er zijn voorbeelden uit de praktijk waarbij fraudeurs drie jaar bezig zijn geweest met het voorbereiden van "hun" zaak waarna zij toesloegen. Bij fraude bestaan geen landsgrenzen. Fraude wordt gepleegd als er een kans wordt geboden om fraude te plegen (en er dus te weinig voorzorgsmaatregelen zijn getroffen), en er een persoon is die van die kans gebruik wil maken.

Soorten fraude

Er zijn vele tientallen soorten van fraude bekend maar de top 10 sedert 2023 is volgens de Fraudehelpdesk het volgende:

1. Cybercime (w.o. met bitcoins).
2. Acquisitiefraude.
3. Spooknota's.
4. Marktplaats/webwinkel Fraude.
5. Voorschotfraude.
6. Identiteitsfraude.
7. Telecomfraude.
8. Faillissementsfraude.
9. Vakantiefraude.
10. Cardfraude.

Motieven fraude.

Grofweg zijn er vier soorten motieven:

- economische motieven (financiële problemen of puur geldgewin);

- ideologische motieven, (goed of politiek doel of een bepaalde levensovertuiging);
- psychologische motieven (gestoord of kleptomanie);
- sociale motieven (wraak, rancune, verslaafd).

Verschil horizontale en verticale fraude.

Fraude is horizontaal als burgers of ondernemingen (bedrijven, banken, verzekeringsmaatschappijen) benadeeld worden. Met verticale fraude bedoelt men die gevallen waarbij de overheid benadeeld wordt. Voorbeelden zijn belasting- en sociale zekerheidsfraude, zorgfraude of fraude met subsidies etc. Zoals eerder gezegd kan fraude gepleegd worden door natuurlijke personen maar ook door natuurlijke personen die gebruik maken van een ondernemingsvorm. In deze publicatie beschrijven we daarom bijna alle Nederlandse ondernemingsvormen waarbij zo mogelijk een praktijkgeval of dia is bijgevoegd. Rederijen en kerkgenootschappen worden niet besproken omdat daar bijna geen jurisprudentie over is.

1.1 Personen

Personen kunnen worden onderscheiden in natuurlijke- en rechtspersonen. Natuurlijke personen zijn mensen van vlees en bloed. Deze mensen kunnen in de context van dit onderwerp handelingsbekwaam of handelingsonbekwaam zijn. De wet geeft geen definitie van het begrip **rechtspersoon**. De rechtspersoon kan het beste omschreven worden als: “een afgescheiden vermogen dat deelneemt aan het rechtsverkeer als ware het een natuurlijke persoon”. Met andere woorden een eigen, zelfstandig vermogen, dat, gescheiden van het vermogen van de deelnemers, in het rechtsverkeer actief gaat deelnemen aan een vooraf bepaald doel (veelal winst oogmerk). In boek 2 van het Burgerlijk Wetboek worden publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen onderscheiden. Met publiekrechtelijke rechtspersonen bedoelt men de overheid, een provincie, de gemeente en de daaruit voortgekomen diensten. Tot de privaatrechtelijke **rechtspersonen** worden gerekend:

1. Verenigingen
2. Coöperaties
3. Waarborgmaatschappijen
4. Naamloze vennootschappen
5. Besloten vennootschappen
6. Stichtingen
7. Kerkgenootschappen.

Deelnemers aan het economische verkeer kunnen hun (ondernemings-) activiteiten op verschillende wijzen inrichten. Een **ondernemingsvorm** is de juridische vorm waarin de onderneming “haar zaken doet”.

Een **samenwerkingsvorm** is de juridische vorm waarin 2 of meer personen samen een doel nastreven. Beide vormen komen zowel apart als gemengd voor. In het spraakgebruik worden veelal de termen “onderneming, zaak, organisatie, bedrijf en rechtspersoon” te pas en te onpas gebruikt. Enige ordening van deze begrippen lijkt op zijn plaats. De handelsregisterwet maakte tot 1 Juli 2008 onderscheid tussen het uitoefenen van een bedrijf en van een beroep. Een bedrijf wordt momenteel uitgeoefend in de vorm van een VOF, CV of BV, een beroep in de vorm van een (openbare) maatschap.

1.2 Organisatie

Het begrip organisatie is een algemene aanduiding voor ieder samenwerkingsverband, ongeacht het doel, aard en aantal van de betrokkenen. Het kan dan gaan om een tweetal (rechts)personen of een combinatie daarvan; een Nederlandse en een buitenlandse (rechts)persoon die al dan niet tijdelijk met elkaar samenwerken.

1.3 Onderneming

Het begrip onderneming dient men ruim te interpreteren. Het betreft een organisatie, ongeacht de aanwezigheid van rechtspersoonlijkheid, die tot doel heeft arbeid en kapitaal samen te voegen en met het resultaat deel te nemen aan het economische verkeer. (Van Dale: “*zaak die men opzet of drijft met het oogmerk om geldelijk voordeel te behalen*”).

In de nieuwe Handelsregisterwet¹ spreekt men nu over een onderneming waaronder ook de medische vrije beroepsbeoefenaars vallen. In artikel 2 Handelsregisterbesluit staat wanneer sprake is van een onderneming: “*Indien een voldoende zelfstandig optredende organisatorische eenheid van één of meer personen bestaat waarin door voldoende inbreng van arbeid of middelen, ten behoeve van derden diensten of goederen worden geleverd of werken tot stand worden gebracht met het oogmerk daarmee materieel voordeel te behalen*. Er is doorgaans sprake van een onderneming als de ondernemer 15 uur per week of meer in de onderneming werkzaam is. Bij onduidelijke situaties kan men ook kijken naar de toetsingscriteria voor de omzetbelasting²:

- Worden er goederen en/of diensten geleverd?
- Wordt er meer dan een symbolische vergoeding voor gevraagd?
- Wordt deelgenomen aan het (normale) economische verkeer?
- Is er een organisatie van arbeid en kapitaal?
- Is er sprake van geregelde deelname aan het economische verkeer (duurzaamheid)?
- Is er sprake van meer dan één opdrachtgever/afnemer?

¹ Handelsregisterwet 2007 en Handelsregisterbesluit 2008.

² Artikel 25 Wet op de Omzetbelasting (Regeling voor kleine ondernemers).

- Bestaat de vrijheid om de werkzaamheden naar eigen inzicht te verrichten?

1.4 Rechtsvormen

Buiten de op pagina 11 vermelde rechtspersonen kennen we de volgende ondernemings - c.q. samenwerkingsvormen:

1. Eenmanszaak (geen wettelijke regeling)
2. Maatschap (art.7a: 1655 e.v. BW)
3. Venootschap onder firma (art. 7a:1655 e.v. BW en art. 16:34 WvK)
4. Commanditaire venootschap (art.7a:1655 e.v. BW en art. 16:34 WvK)
5. Rederij (art. 8:160-208 BW en art. 452q WvK).

1.5 Inschrijving

Krachtens artikel 5 van de **Handelsregisterwet 2007** ³ moeten **ondernemingen** (dus alle hierboven genoemde al of niet rechtspersoonlijkheid bezittende onderneming- of samenwerkingsvormen) en krachtens artikel 6 alle **rechtspersonen** die in Nederland gevestigd zijn of een nevenvestiging hebben, ingeschreven worden in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

1.6 Weigering inschrijving

Artikel 5 lid 1 van het Handelsregisterbesluit 2008⁴ geeft aan dat een Kamer van Koophandel bij twijfel over de juistheid van een inschrijving in de volgende gevallen deze inschrijving kan weigeren:

1. De kamer weigert om tot inschrijving over te gaan indien zij er niet van overtuigd is dat de opgave afkomstig is van een tot opgave bevoegd persoon.
2. De kamer kan weigeren om tot inschrijving over te gaan indien:
 - a) De opgave strijdig is met een wettelijk voorschrift, het recht, de openbare orde of de goede zeden;
 - b) De opgave innerlijk strijdig of onvolledig is;
 - c) De opgave strijdig is met de reeds over de onderneming of rechtspersoon opgenomen gegevens;
 - d) De opgave strijdig is met gegevens uit een ander basisregister;
 - e) De kamer gerede twijfel heeft over de juistheid van de opgave.

³ Nieuwe Handelsregisterwet 2007, Wet van 22 Maart 2007, Staatsblad 2007, 153.

⁴ Handelsregisterbesluit van 18 Juni 2008, Staatsblad 2008, 240.

1.7 Fraude indicatoren

In het algemeen onderscheiden we de volgende fraude indicatoren:

- in de privé sfeer
- in de administratie
- in documentatie
- in transacties
- binnen het management

Indicatoren in de privé sfeer kunnen in oplopende volgorde zijn:

- problemen in de privé-omgeving
- succesvol moeten zijn
- gebrek aan autoriteit
- juridische problemen verleden
- buitensporige werkdruk
- geen vakantie opnemen
- klagen over te laag salaris
- problemen in het werkverleden
- verslavingsproblemen
- defensieve, prikkelbare houding
- autoritaire houding
- scheiding/problemen in gezin
- geen taken willen delen
- ongewone samenwerking met klant
- financiële problemen
- er een ongewone levensstijl op nahouden.

Bekende fraude indicatoren in de administratie zijn:

- de administratie wordt niet tijdig, juist en volledig bijgehouden
- er zijn veel correcties in de administratie doorgevoerd
- er zijn veel creditnota's verzonden
- er zijn veel tussenrekeningen gebruik;
- sub-administraties sluiten niet aan op het grootboek
- veel afboekingen van debiteuren
- transacties zijn niet met onderliggende bescheiden onderbouwd
- bankafschriften zijn niet doorlopend genummerd
- facturen zijn niet doorlopend genummerd
- onverklaarbare contante opnames van de bankrekening
- geen verantwoordingsstukken in kasadministratie opgenomen
- hoog kassaldo (fictieve contante ontvangsten)
- niet aansluiten van kasboeken
- omzet staat niet in relatie tot referentiegegevens
- onverklaarbare verschillen bij de inventarisatie
- omvangrijke afboekingen van voorraad (incourant, beschadiging)
- kruisposten lopen niet glad;

- veel memoriaalboekingen zonder onderbouwing.⁵

Bekende fraude indicatoren in documentatie zijn:

- ontbreken van gegevens op documenten zoals logo's, bankrekeningnummers, adressering etc.
- een levering gaat niet vergezeld door pakbonnen, facturen of vrachtbrieven
- geen originele documenten, alleen maar (foto)kopieën; aangebrachte wijzigingen op documenten (adres en telefoonnummer)
- uiterst summiere omschrijving van geleverde goederen of diensten
- ontbreken van vouwen in originele facturen
- betaling vindt plaats op grond van een kopie in plaats van de originele factuur
- datum en locatie van poststempel komt niet overeen met de factuur
- bankrekeningnummer op de factuur is gewijzigd.

Bekende fraude indicatoren in transacties zijn:

- onverklaarbaar veel afboekingen en retouren
- onverklaarbaar veel verstrekte kortingen
- administratie wordt niet volledig en juist bijgehouden
- veel correcties doorgevoerd in de administratie
- er zijn veel creditnota's verzonden er zijn veel tussenrekeningen gebruikt
- verschillen tussen de verklaringen van derden (saldo-bevestiging) en de registratie in de administratie
- bankafschriften zijn niet doorlopend genummerd aanwezig
- onverklaarbare contante opnamen van de bankrekening
- geen verantwoordingsstukken in kasadministratie opgenomen
- veel handgeschreven kwitanties opgenomen in de administratie
- memoriaalboekingen zonder onderbouwing
- onverklaarbare verschillen bij de inventarisatie (lege schappen versus voorraadadministratie).
- omvangrijke afboekingen van voorraad (incourant, beschadiging) waarbij deze goederen fysiek niet meer aanwezig zijn
- onverklaarbare transacties op tussenrekeningen en/of er wordt veelvuldig en zonder noodzaak overgeboekt op tussenrekeningen.

⁵ Een memoriaal wordt meestal gebruikt om (meestal incidentele) posten te boeken die niet in een van de andere dagboeken thuishoren. Veelal zullen dit correctieboekingen zijn of boekingen waaraan geen financiële transactie ten grondslag ligt, zoals afschrijvingsboekingen aan het eind van een boekingsperiode. Ook het afboeken van de kostprijs of inkoopwaarde van verkochte goederen van de voorraad zal vaak via het memoriaal gebeuren. Voor inkoop- en verkoopfacturen kan het memoriaal worden gebruikt om positieve of negatieve openstaande posten tegen elkaar weg te boeken. Deze situatie ontstaat bijvoorbeeld in het geval van een creditnota.